

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Michaely Bejčkové a Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **L. S.**, zast. JUDr. Tomášem Doležalem, advokátem se sídlem náměstí Republiky 679/5, Opava, proti žalovanému: **Městský úřad Hlučín,** se sídlem Mírové náměstí 24/23, Hlučín, ve věci ochrany proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 7. 2017, čj. 22 A 30/2017-25,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný zahájil dne 25. 11. 2014 na žádost žalobce územní řízení ve věci umístění stavby na pozemcích parc. č. X, X, X v katastrálním území Hlučín. V průběhu řízení manželé K., vlastníci sousedního pozemku, opakovaně poukazovali na existenci dešťové kanalizace, která je umístěna na pozemku parc. č. X a slouží k odvádění dešťové vody z jejich pozemku. Část této kanalizace odpovídající právě délce pozemku parc. č. X pak žalobce dne 6. 6. 2015 odstranil. Manželé K. proto podali dne 11. 1. 2016 k Okresnímu soudu v Opavě žalobu o „*určení věcného břemene držbou*“ k potrubí odvádějícímu dešťovou vodu z pozemku a o uvedení kanalizace do původního stavu. Z důvodu podání této žaloby pak žalovaný dne 19. 2. 2016 přerušil územní řízení v žalobcově věci podle § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu do doby rozhodnutí soudu o určovací žalobě, neboť tato žaloba představuje předběžnou otázku. Žalobce se proti tomuto usnesení odvolal ke Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje, který však jeho odvolání zamítl rozhodnutím ze dne 6. 6. 2016 a napadené usnesení potvrdil.

[2] Žalobce poté podal u krajského úřadu dne 28. 12. 2016 žádost o opatření proti nečinnosti žalovaného, ten však pro opatření neshledal důvody. Proto podal žalobce u krajského soudu žalobu proti nečinnosti žalovaného, neboť dle jeho názoru neměl žalovaný přerušit územní řízení v jeho věci. Krajský soud žalobu zamítl rozsudkem uvedeným v záhlaví: § 89 odst. 6 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), totiž výslovně stanoví, že o existenci věcného břemene si žalovaný nemůže učinit úsudek sám. Žalovaný proto neměl jinou možnost než postupovat podle § 57 odst. 2 ve spojení s § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu – tedy přerušit řízení.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[4] Stěžovatel označil za nepřezkoumatelný závěr krajského soudu, podle nějž z námitek manželů K. v územním řízení ze dne 17. 4. 2015 plyne, že poukazují na existenci věcného břemene k jeho pozemku: krajský soud neodůvodnil, v čem spatřuje souvislost těchto námitek s námitkami v žalobě na určení věcného břemene, kterou tito účastníci podali. Nadto z načasování kroků manželů K. je zjevná účelovost jejich jednání, jehož cílem je zdržet územní řízení. Krajský soud pak nereagoval na stěžovatelovu úvahu, podle níž výkon práva spočívající v podání námitky a poté i žaloby na určení existence věcného práva k věci cizí může představovat nebezpečný nástroj pro zdržování jakéhokoliv řízení.

[5] Žalovaný ani krajský soud pak neodůvodnili ani to, proč je případná existence věcného břemene předběžnou otázkou, kterou nemůže stavební úřad sám rozhodnout. K tomu stěžovatel odkázal na rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 9. 10. 2015, ve kterém stavební úřad výslovně konstatoval, že na pozemku stěžovatele se dešťová kanalizace (ke které se má vázat věcné břemeno manželů K.) nenachází. Pokud úřad dospěl k takovému závěru, mohl přímo rozhodnout o námitce manželů K.. Stěžovatel odkázal také na rozsudek NSS ze dne 25. 7. 2007, čj. 1 As 1/2007-104, č. 2427/2007 Sb. NSS, podle kterého musí stavební úřad odkázat účastníka řízení s jeho námitkou občanskoprávní povahy na soud pouze za současného splnění těchto podmínek: a) přezkum občanskoprávní námitky přesahuje pravomoc stavebního úřadu, b) účastníci se o námitce nedohodli, a c) pokud by námitka byla oprávněná, znemožnila by provedení stavby nebo by ji umožnila v jiné míře nebo formě. Žalovaný ani krajský soud se nezabývali třetí podmínkou, tedy zda by existence dešťové kanalizace znemožňovala umístění stavby na stěžovatelově pozemku – v tom stěžovatel také spatřuje nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. Přitom jak v odvolání proti usnesení o přerušení řízení, tak následně v žalobě stěžovatel namítal, že i pokud by zde dotčené věcné břemeno existovalo, neměla by tato skutečnost vliv na umístění stavby nebo na projednatelnost žádosti o územní rozhodnutí.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na svých závěrech a navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

pokračování

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] NSS se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů. Pokud by totiž rozsudek krajského soudu trpěl takovou vadou, mohlo by to mít za následek, že NSS nebude mít možnost přezkoumat další stěžovatelovy námitky; sama o sobě by pak tato vada odůvodnila zrušení napadeného rozsudku.

[9] Tato námitka není důvodná. Odůvodnění napadeného rozsudku splňuje veškeré zákonné požadavky. Krajský soud se vypořádal s žalobními námitkami srozumitelně a dostatečně. Nelze mu vytýkat, že se nevěnoval zvlášť každému z mnoha dílčích argumentů, který stěžovatel před krajským soudem vznesl. Argumentace krajského soudu jako celek jasně a přesvědčivě dospívá k závěru, že žalovaný není nečinný, pokud přerušil územní řízení z důvodu podle § 57 odst. 2 ve spojení s § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu. Ač stručně, v souhrnu soud stěžovateli odpověděl na všechny námitky, které v žalobě vznesl.

[10] Podle § 89 odst. 6 stavebního zákona *námitku, o které nedošlo k dohodě mezi účastníky řízení, stavební úřad posoudí na základě obecných požadavků na výstavbu, závazných stanovisek, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů nebo technických norem, pokud taková námitka nepřesahuje rozsah jeho působnosti. Nedošlo-li k dohodě o námitce občanskoprávní povahy, stavební úřad si o ní učiní úsudek a rozhodne ve věci; to neplatí v případě námitek týkajících se existence nebo rozsahu vlastnických nebo jiných věcných práv*.

[11] Stěžovatel namítal, že krajský soud nevykládal § 89 odst. 6 stavebního zákona v souladu s rozsudkem NSS ve věci 1 As 1/2007, ve skutečnosti to je však stěžovatel, kdo si jej nesprávně vykládá. Podle tohoto rozsudku (vykládajícího ovšem poněkud odlišně formulovaný § 137 předchozího stavebního zákona č. 50/1976 Sb.) se občanskoprávní námitky v územním řízení dělí na takové, které nepřekračují pravomoc stavebního úřadu – o těch je úřad povinen rozhodnout sám (typicky se jedná o námitky tzv. budoucích imisí – prašnost, hlučnost apod.). A poté je zde skupina námitek, které překračují pravomoc stavebního úřadu (sem spadají typicky námitky zpochybňující vlastnické právo či jeho rozsah, námitky vydržení či existence věcného břemene). O těchto námitkách rozhoduje s konečnou platností soud.

[12] Stavební úřad se sice při kontrolní prohlídce na pozemku stěžovatele pokusil o dohodu mezi stranami v otázce dešťové kanalizace (viz protokol ze dne 24. 3. 2015), účastníci územního řízení se však nedohodli. V takovém případě si má stavební úřad učinit o námitce občanskoprávní povahy vlastní úsudek; to však neplatí, je-li spornou otázkou existence věcného břemene. Jelikož navíc stěžovatel již v roce 2015 odstranil část kanalizace vedoucí přes jeho pozemek, jedná se zde o námitku již existujícího zásahu do věcného práva k věci cizí, o níž má pravomoc rozhodnout pouze soud (viz opět rozsudek ve věci 1 As 1/2007).

[13] Podání určovací žaloby vycházelo z vlastní iniciativy manželů K.. Stavební úřad svým postupem pouze reagoval na skutečnost, že o předmětu námitky, kterou předtím manželé Krčovi vznesli i v územním řízení, běží současně i soudní řízení. V takovém

případě opravdu nemohl postupovat jinak než přerušit územní řízení, neboť rozsudek soudu je pro jeho rozhodnutí závazný. Nelze v tom proto spatřovat nečinnost žalovaného.

[14] Krajský soud již také stěžovateli vysvětlil, proč by oprávněnost námitky týkající se věcného břemene (užívání dešťové kanalizace) znemožnila vydání územního rozhodnutí. Poukázal na rozhodnutí krajského úřadu ze dne 6. 6. 2016, podle kterého by oprávněnost námitky existence věcného břemene mohla způsobit, že by stěžovatel v územním řízení nedoložil vlastnické právo k pozemku bez omezení. I mezi stranami bylo sporné, zda by případná existence věcného břemene k dešťové kanalizaci znemožnila vydat územní rozhodnutí, neboť jak vyplývá ze správního spisu, ještě předtím, než stěžovatel kanalizaci ze svého pozemku odstranil, namítali manželé K., že stavba má stát v místech, pod kterými kanalizace vedla (v hloubce 80 cm pod povrchem).

[15] Souvislost námitek ohledně věcného břemene, kterou manželé K. uplatnili v územním řízení a následně v řízení před soudem, lze spatřovat v tom, že minimálně od 17. 4. 2015 manželé K. namítali, že jim svědčí právo svodu dešťové vody přes kanalizaci, která vede i pod pozemkem stěžovatele. Vzhledem k tomu, že tito účastníci jsou podle všeho právní laici, nelze jim vytýkat, že nepoužívali od počátku územního řízení přesnou právní terminologii, pokud obsah jejich námitek je zřejmý po celou dobu, kdy je vznášeli. K této námitce se krajský soud vyjádřil ve svém rozsudku ve třetím odstavci na str. 3, kde stěžovateli vysvětlil, že předběžnou otázkou, která plyne z obsahu správních spisů a pro kterou žalovaný přerušil řízení, není samotná existence dešťové kanalizace, nýbrž existence věcného břemene spočívajícího ve svodu dešťové vody přes stěžovatelův pozemek.

[16] NSS pak nespatřuje účelovost jednání v tom, že manželé K. uplatňovali námitku existence věcného břemene v územním řízení a poté podali určovací žalobu k soudu, ani v načasování, ve kterém tyto úkony provedli. I na tuto námitku již stěžovateli odpověděl krajský soud, a to tak, že stavební úřad nemůže posuzovat, zda je žaloba ohledně občanskoprávní námitky podána účelově, v souladu či v rozporu s dobrými mravy, oprávněně či ne. NSS s jeho odpovědí zcela souhlasí. Nadto stěžovatel odstranil kanalizaci ze svého pozemku, ačkoli manželé K. namítali svá práva k ní již před jejím odstraněním. Je pak otázkou, zda spíše jednání stěžovatele nebylo zaměřeno na to, odstranit „hmotný důkaz“ případného věcného břemene, a usnadnit tak stavebnímu úřadu rozhodování o námitce.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. věty poslední.

[18] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá tak právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 14. února 2018

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu